

6 Αυγούστου 2024

Μεταμόρφωση του Σωτήρος Χριστού

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Συναξαριακές Μορφές](#)

Μεταμόρφωση του Σωτήρος Χριστού - Θεοφάνη του Κρητός, Ι.Μ. Σταυρονικήτα, 1546 μ.Χ.

Εορτάζει στις 6 Αυγούστου εκάστου έτους.

Θαβώρ υπέρ παν γης εδοξάσθη μέρος,

Ιδὸν Θεοῦ λάμπασαν ἐν δόξῃ φύσιν
Μορφὴν ἀνδρουμένην κατὰ ἕκτην Χριστὸς ἀμίψει.

Κατὰ τὴ διήγηση τῶν Ευαγγελιστῶν, ὁ Κύριος μας Ἰησοῦς Χριστὸς πήρε ἀπὸ τοὺς μαθητὲς τὸν Πέτρο (29 Ἰουνίου), τὸν Ἰωάννη (26 Σεπτεμβρίου) καὶ τὸν Ἰάκωβο (30 Ἀπριλίου) καὶ ἀνέβηκε στὸ ὄρος Θαβώρ γιὰ νὰ προσευχηθεῖ. Ὅπως σημειώνει ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης: «Ἐπήρε δε τρεῖς μόνους Ἀποστόλους, ὡς προκρίτους καὶ υπερέχοντας. Ὁ μὲν γὰρ Πέτρος ἐπροκρίθη, ἐπειδὴ ἠγάπα πολλὰ τὸν Χριστόν. Ὁ δε Ἰωάννης, ἐπειδὴ ἠγαπάτο ἀπὸ τὸν Χριστόν. Ὁ δε Ἰάκωβος, ἐπειδὴ ἐδύνετο νὰ πῖν τὸ ποτήριον τοῦ θανάτου, τὸ ὁποῖον καὶ ὁ Κύριος ἐπίεν».

Οἱ τρεῖς μαθητὲς Του, ὅπως ἦταν κουρασμένοι ἀπὸ τὴ δύσκολη ἀνάβαση στὸ Θαβώρ καὶ ἐνῶ κάθισαν νὰ ξεκουραστούν, ἐπέσαν σὲ βαθύ ὕπνο. Ὄταν, ξύπνησαν, ἀντίκρισαν ἀπροσδόκητο καὶ ἐξάισιο θέαμα. Τὸ πρόσωπο τοῦ Κυρίου ἀστραφτε σαν τὸν ἥλιο, καὶ τὰ φορέματα Του ἦταν λευκά σαν τὸ φῶς. Τὸν περιστοίχιζαν δε καὶ συνομιλοῦσαν μαζί Του δυο ἄνδρες, ὁ Μωϋσῆς (βλέπε 4 Σεπτεμβρίου) καὶ ὁ Ἡλίας (βλέπε 20 Ἰουλίου). Γράφει χαρακτηριστικὰ ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης: «Ἐφερε δε εἰς τὸ μέσον τοὺς τὸν Μωυσῆν καὶ τὸν Ἡλίαν, διὰ νὰ διορθώσῃ τὰς σφαλεράς υποψίας, ὁποῦ εἶχον οἱ πολλοὶ περὶ αὐτοῦ. Καθότι, ἄλλοι μὲν ἔλεγον τὸν Κύριον, πῶς εἶναι ὁ Ἡλίας. Ἄλλοι δε, πῶς εἶναι ὁ Ἰερεμίας. Διὰ τοῦτο λοιπὸν ἐπαράστησεν εἰς τὸ Θαβώρ τοὺς πρώτους καὶ κορυφαίους Προφήτας, διὰ νὰ γνωρίσουν οἱ μαθηταί, καὶ διὰ τῶν μαθητῶν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, πόση διαφορὰ εἶναι ἀναμεταξύ τοῦ Χριστοῦ, καὶ τῶν Προφητῶν. Ὁ μὲν γὰρ Χριστὸς, εἶναι Δεσπότης. Οἱ δε Προφῆται, εἶναι δούλοι. Καὶ ἵνα μάθουν, ὅτι ὁ Κύριος ἔχει τὴν ἐξουσίαν τοῦ θανάτου καὶ τῆς ζωῆς. Διὰ τοῦτο, ἀπὸ μὲν τοὺς ἀποθαμένους, ἔφερε τὸν Μωυσῆν. Ἀπὸ δε τοὺς ζωντανούς, ἔφερε τὸν Ἡλίαν».

Ἀφοῦ οἱ μαθητὲς συνήλθαν κάπως ἀπὸ τὴν ἐκπληξη, ὁ πάντα ἐνθουσιώδης, Πέτρος, θέλοντας νὰ διατηρηθεῖ αὐτὴ ἡ ἀγία μέθη ποὺ προκαλοῦσε ἡ ἀκτινοβολία τοῦ Κυρίου, ἱκετευτικὰ εἶπε νὰ στήσουν τρεῖς σκηνές. Μία γιὰ τὸν Κύριο, μία γιὰ τὸν Μωϋσῆ καὶ μία γιὰ τὸν Ἡλία. Πρὶν προλάβει, ὁμῶς, νὰ τελειώσῃ τὴ φράση του, ἦλθε σύννεφο ποὺ τοὺς σκέπασε καὶ μέσα ἀπ' αὐτὸ ἀκούστηκε φωνὴ ποὺ ἔλεγε: «Οὗτος ἐστὶν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός· αὐτοῦ ἀκούετε» (Λουκά, θ' 28-36). Δηλαδή, αὐτός εἶναι ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ποὺ τὸν ἐστεῖλα γιὰ νὰ σωθεῖ ὁ κόσμος. Αὐτὸν νὰ ἀκούτε.

Οφείλουμε, λοιπὸν, καὶ ἐμεῖς ὄχι μόνον νὰ Τὸν ἀκούμε, ἀλλὰ καὶ νὰ Τὸν υπακούμε. Σὲ

οποιοδήποτε δρόμο μας φέρει, είμαστε υποχρεωμένοι να πειθαρχούμε.

Έθιμα της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος

Η Μεταμόρφωση του Σωτήρος, ως σπουδαία δεσποτική εορτή, αποτελεί εξαίρεση εθιμικά καθιερωμένης ιχθυοφαγίας, μέσα στην σύντομη αλλά αυστηρή νηστεία του Δεκαπενταύγουστου.

Σε πολλούς τόπους πιστεύουν ότι την παραμονή το βράδυ, κάποια ώρα, ανοίγουν ξαφνικά οι ουρανοί και φαίνεται το «άγιο φως», σε όσους είχαν την υπομονή και την πίστη να ξαγρυπνήσουν. Ανήμερα δε, προσφέρουν στους ναούς τα πρώτα σταφύλια της χρονιάς, για να ευλογηθούν από τον ιερέα μετά την θεία λειτουργία, και να διανεμηθούν ως ευλογία στους πιστούς. Σε ορισμένους μάλιστα τόπους προσφέρουν στον ναό το πρώτο λάδι της χρονιάς, για να ευλογηθεί, ώστε η ευλογία να επεκταθεί και στην υπόλοιπη παραγωγή.

Πρόκειται για το αρχαίο έθιμο των απαρχών, της προσφοράς δηλαδή των πρώτων καρπών στον Θεό, μια μορφή αναίμακτης τελετουργικής θυσιαστικής προσφοράς, που πέρασε και στον χριστιανισμό. Ο λαϊκός άνθρωπος, προσκομίζοντας για ευλογία τις απαρχές των καρπών και των γεννημάτων του, αναθέτει ουσιαστικά την ελπίδα της επιβίωσής του στον Θεό, από τον οποίο ζητά ευλαβικά να συνεργήσει, για να επιτύχει η σοδειά, από την οποία εξαρτάται και η επιβίωση ολόκληρης της παραδοσιακής κοινότητας.

Ήδη στους Αποστολικούς Κανόνες επιτρέπεται η προσαγωγή στον ναό σταφυλιών, όχι όμως και άλλων οπωρικών, ενώ ο Θεόδωρος Βαλσαμών, ερμηνεύοντας τον Δ΄ Κανόνα των Αγίων Αποστόλων, ερμηνεύει την εξαίρεση αυτή των σταφυλιών από το ότι το κρασί, που προέρχεται από αυτά, χρησιμοποιείται για την παρασκευή της θείας κοινωνίας.

Έτσι, τα ευλογημένα σταφύλια μοιράζονται και τρώγονται μαζί με το αντίδωρο στην Λέσβο, ενώ στον Μοσχοπόταμο της Πιερίας άφηναν το πρώτο τσαμπί του τρύγου σε κάποιο εικόνισμα του ναού, για να πάει καλά η σοδειά. Δεν πρέπει εξ άλλου να ξεχνούμε ότι στην Μεταμόρφωση του Σωτήρος είναι αφιερωμένοι οι ναοί των μεγαλύτερων και επιβλητικότερων ελληνικών φρουρίων, γεγονός που δείχνει την σημασία, θρησκευτική και εθνικά αναγεννητική, που ο λαός μας ανέκαθεν έδινε στην μεγάλη αυτή εορτή. Και φυσικά, ως σπουδαία εορτή είναι και εθιμικά καθιερωμένη αργία, η παραβίαση της οποίας, από κάποιους ασεβείς και φιλάργυρους, επέφερε την άμεση θεϊκή τιμωρία, σύμφωνα με τις παραδόσεις του ελληνικού λαού, για παραδειγματισμό και των υπολοίπων.

Ἀπολυτίκιον (Κατέβασμα)

Ἦχος βαρύς.

Μετεμορφώθης ἐν τῷ ὄρει Χριστὲ ὁ Θεός, δείξας τοῖς Μαθηταῖς σου τὴν δόξαν σου, καθὼς ἠδυναντο. Λάμπσον καὶ ἡμῖν τοῖς ἁμαρτωλοῖς, τὸ φῶς σου τὸ αἶδιον, πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, φωτοδότα δόξα σοι.

Κοντάκιον

Ἦχος βαρύς. Αὐτόμελον.

Ἐπὶ τοῦ ὄρους μετεμορφώθης, καὶ ὡς ἐχώρουν οἱ Μαθηταί σου τὴν δόξαν σου, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐθεάσαντο, ἵνα ὅταν σε ἴδωσι σταυρούμενον, τὸ μὲν πάθος νοήσωσιν ἐκούσιον, τῷ δὲ κόσμῳ κηρύξωσιν, ὅτι σὺ ὑπάρχεις ἀληθῶς, τοῦ Πατρὸς τὸ ἀπαύγασμα.

Κάθισμα

Ἦχος δ΄. Κατεπλάγη Ἰωσήφ.

Ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ Θαβώρ, μετεμορφώθης ὁ Θεός, ἀναμέσον Ἡλιοῦ, καὶ Μωϋσέως τῶν σοφῶν, σὺν Ἰακώβῳ καὶ Πέτρῳ καὶ Ἰωάννῃ, ὁ Πέτρος δὲ συνών, ταῦτά σοι ἔλεγε· Καλὸν ᾧδέ ἐστι, ποιῆσαι τρεῖς σκηνάς, μίαν Μωσεῖ, καὶ μίαν Ἡλίῳ, καὶ μίαν σοὶ τῷ Δεσπότη Χριστῷ, ὁ τότε τούτοις, τὸ φῶς σου λάμπσας, φώτισον τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ὁ Οἶκος

Ἐγέρθητε οἱ νωθεῖς, μὴ πάντοτε χαμερπεῖς, οἱ συγκάμπτοντες εἰς γῆν τὴν ψυχὴν μου λογισμοί, ἐπάρθητε καὶ ἄρθητε εἰς ὕψος θείας ἀναβάσεως, προσδράμωμεν Πέτρῳ καὶ τοῖς Ζεβεδαίου, καὶ ἅμα ἐκείνοις τὸ Θαβώριον ὄρος προφθάσωμεν, ἵνα ἴδωμεν σὺν αὐτοῖς τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, φωνῆς δὲ ἀκούσωμεν, ἧς περ ἄνωθεν ἤκουσαν, καὶ ἐκήρυξαν, τοῦ Πατρὸς τὸ ἀπαύγασμα.

Μεγαλυνάριον

Θέλων ἐπιδειξαι τοῖς Μαθηταῖς, δύναμιν ἐξ ὕψους καὶ σοφίαν παρὰ Πατρός, ἐν ὄρει ἀνῆλθες, Χριστὲ τῷ Θαβωρίῳ, καὶ λάμπσας ὡς Δεσπότης τούτους ἐφώτισας.

Ὀπτικοακουστικό Ὑλικό

Ακούστε το ἀπολυτίκιο!

Ακούστε το ἀπολυτίκιο!

Το Ὄρος Θαβώρ

Αγιογραφίες / Φωτογραφίες

Η Μεταμόρφωση του Χριστού, ψηφιδωτό στην Αγία Αικατερίνη του Σινά, περ. 600 μ.Χ.

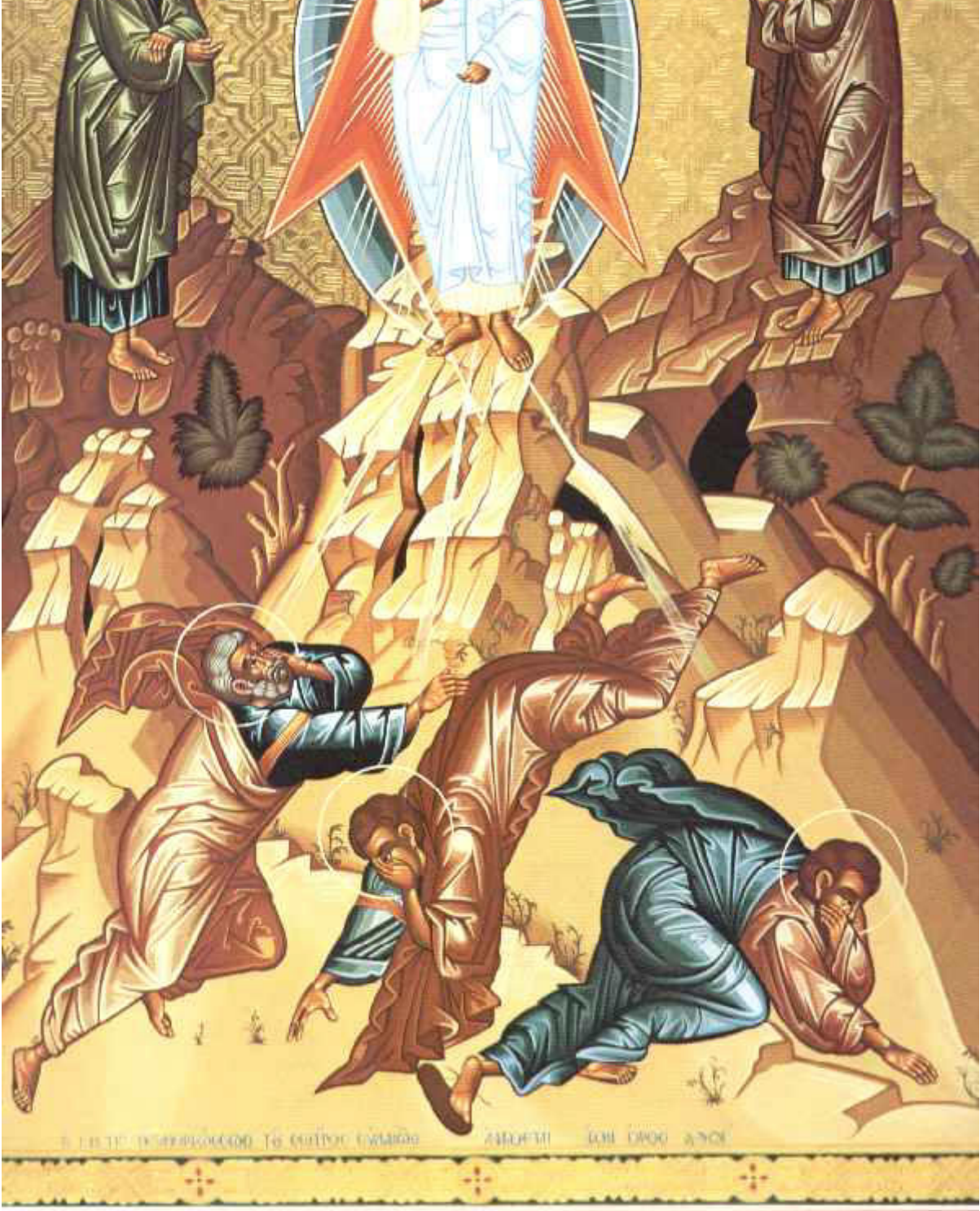

www.elpenor.org/athos

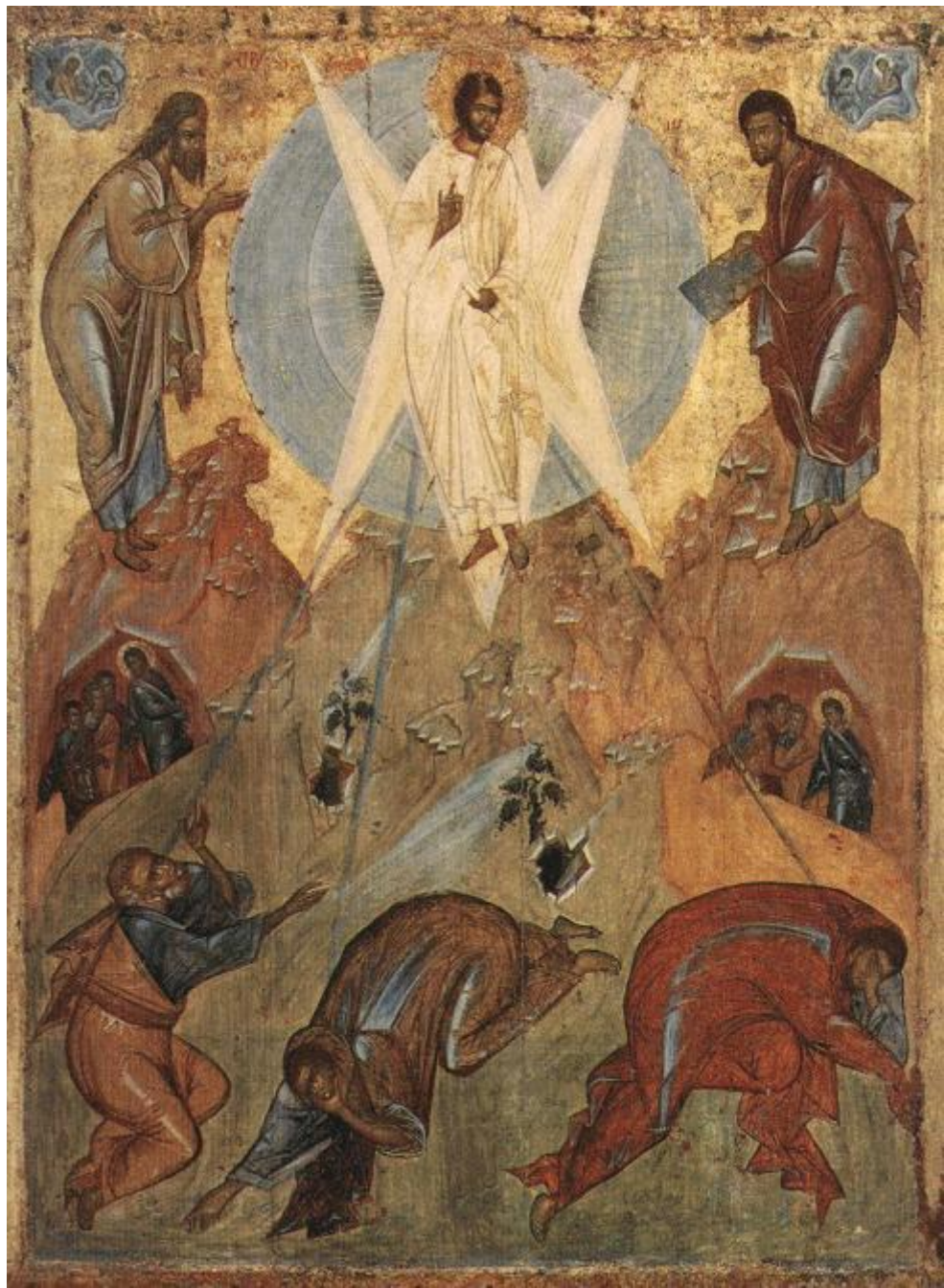
Η σφραγίδα φέρει παράσταση της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος,
στην οποία είναι αφιερωμένη η Μονή Παντοκράτορος - 19ος αι. μ.Χ.
- Μονή Παντοκράτορος, Άγιον Όρος

Μεταμόρφωση του Σωτήρος Χριστού

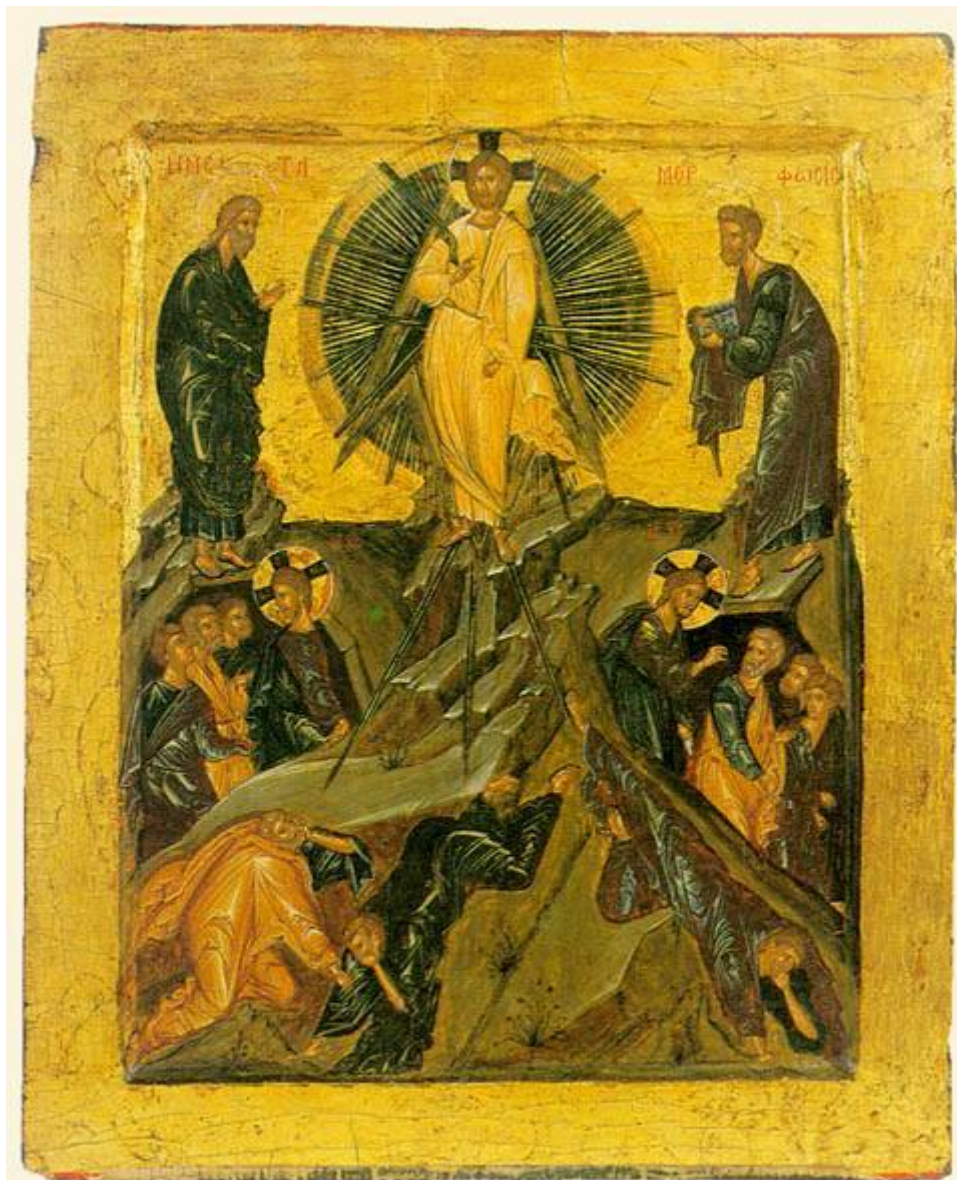
THE ASCENSION OF CHRIST TO HEAVEN
ANGELS
THE THREE ANGELS

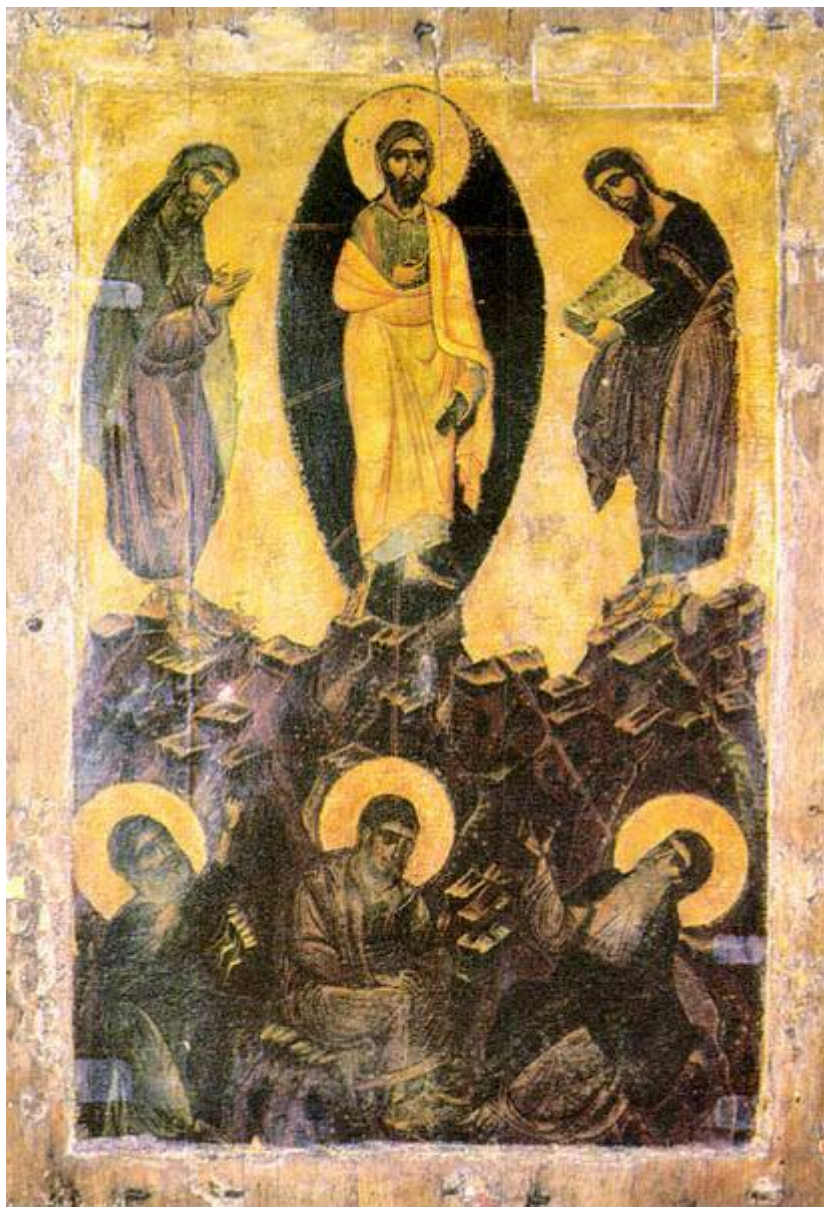

Μεταμόρφωση του Σωτήρος Χριστού - Θεοφάνη του Κρητός, Ι.Μ. Σταυρονικήτα, 1546 μ.Χ.

www.elpenor.org/athos

Μεταμόρφωση του Σωτήρος Χριστού - τέλος 12ου αι. μ.Χ. - Μονή
Ξενοφώντος, Άγιον Όρος

Μεταμόρφωση του Σωτήρος Χριστού

Πηγή: saint.gr